

7 < מלגות ופרסים

7 < מלגות ופרסים

7.1 < תוכנית המלגות לתלמידי מחקר לתואר דוקטור במדעי הרוח והחברה מיסודה של הקרן ע"ש אליכס דה רוטשילד

תוכנית המלגות לתלמידי מחקר לתואר דוקטור במדעי הרוח והחברה היא פרי יוזמה משותפת של הקרן ע"ש אליכס דה רוטשילד לאומנויות ומלגות לסטודנטים והאקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. התוכנית נוסדה בנובמבר 2023 בעקבות דוחות האקדמיה שעסקו בתוכניות לקידום המחקר במדעי הרוח והחברה ואשר הצביעו על תמיכה דלה בחוקרים ובתלמידי מחקר מצטיינים בתחומים אלו. התוכנית הורחבה בספטמבר 2025 עם ייסודה של מלגת נילי כהן לכבודה של פרופ' נילי כהן, נשיאת האקדמיה לשעבר, ולאות הוקרה על פעולתה, והיא כוללת עתה שלוש מלגות שנתיות.

מטרת תוכנית המלגות היוקרתית היא לחזק את החוקרים והחוקרות המצטיינים במדעי הרוח והחברה ולעודד תלמידים ותלמידות מצטיינים נוספים לפנות למחקר בתחומים אלו. הכרה רשמית במצוינות של דור העתיד במדעי הרוח והחברה פותחת לפני החוקרים אפשרויות להמשיך בעבודתם המחקרית בארץ ובעולם ומסייעת להם להגיע לחזית המחקר. את הזוכים במלגות בוחרת ועדת שיפוט בראשות נשיאת האקדמיה לשעבר פרופ' נילי כהן (לרשימת חברי הוועדה ראו להלן בפרק 12 "ועדות האקדמיה"). המלגאים משתתפים באירוע שנתי ובפעילויות משותפות כדי ליצור קהילת חוקרים במדעי הרוח והחברה.



מימין: נשיאת האקדמיה לשעבר פרופ' נילי כהן, עו"ד פזית שלמון ברץ, נאמנת הקרן ע"ש אליכס דה רוטשילד, טל רביד-רוט, גלינה לוצ'ינה, אדוה שוהם ונשיא האקדמיה פרופ' דוד הראל

המלגות מיועדות לסטודנטים וסטודנטיות מצטיינים הלומדים לתואר דוקטור באוניברסיטאות המחקר בישראל והנזקקים למלגה לצורך השלמת לימודיהם. הן מוענקות על בסיס הצטיינות אישית בלימודים לתלמידים בכל שנות התואר השלישי אשר עבודת המחקר שלהם מתקדמת כראוי לציון. סכומה של כל אחת מהמלגות הוא 15,000 דולר, ונוסף על זה המלגאים זכאים לפטור מלא משכר לימוד לשנה אקדמית אחת.

הזוכות במלגות ע"ש אליכס דה רוטשילד לשנת תשפ"ו:

אדוה שוהם
אוניברסיטת תל אביב
פסיכולוגיה

גלינה לוצ'ינה
אוניברסיטת אריאל בשומרון
מורשת ישראל

הזוכה במלגת נילי כהן לשנת תשפ"ו:

טל רביד-רוט
אוניברסיטת חיפה
פסיכולוגיה

7.2 < תוכנית מלגות אדמס

תוכנית מלגות אדמס היא פרי יוזמה משותפת של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים וקרן משפחת אדמס. התוכנית נוסדה בשנת תשס"ו (2005) בידי מר מרסל אדמס ז"ל מקנדה, ומאז היא מנוהלת על ידי

האקדמיה. תוכנית מלגות אדמס היוקרתיות מיועדת לתלמידי מחקר לתואר דוקטור במוסדות האקדמיים בישראל בתחומי מדעי הטבע, מדעי החיים, מתמטיקה, מדעי המחשב, מדע הנתונים והנדסה.

מלגות אדמס מוענקות מדי שנה לתלמידי ותלמידות מחקר למן השנה השנייה ללימודיהם לתואר דוקטור לתקופה של עד ארבע שנים אקדמיות רצופות. תהליך הסינון הקפדני שמפעילות האוניברסיטאות וועדת ההיגוי והשיפוט של התוכנית מבטיח כי המלגאים והמלגאיות ייצגו את חוד החנית של חוקרי העתיד של מדינת ישראל בתחומי המחקר שבהם המלגות מוענקות. המלגאים זכאים לפטור מלא משכר הלימוד ולמלגה בסכום של 100,000 ש"ח לשנה. נוסף על אלה, התוכנית מקצה לכל מלגאי, בכל שנה, מענק נסיעות בסכום של עד 3,000 דולר לצורך השתתפות פעילה בכינוסים מדעיים ובסדנאות, לצורך שיתוף פעולה מדעי או לריאיון להכשרת בתר־דוקטורט בחו"ל.

חבר האקדמיה פרופ' משה אורן הוא יו"ר ועדת ההיגוי והשיפוט של תוכנית המלגות (לרשימת חברי הוועדה ראו להלן בפרק 12 "ועדות האקדמיה").

לבוגרי התוכנית הישגים מרשימים – רבים מהם מתקבלים להשתלמויות בתר־דוקטורט במוסדות המובחרים בחו"ל, הם מבוקשים כחברי סגל צעירים באוניברסיטאות בארץ ובעולם, ומחקריהם מתפרסמים בכתבי עת יוקרתיים.

אלה מלגאי אדמס לשנת תשפ"ז:**יעלה פרסקי וייל**

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
כימיה

תומר דויד קידר

אוניברסיטת תל אביב
כימיה פיזיקלית

מיה שלזינגר

אוניברסיטת תל אביב
מדעי המחשב

יונתן יונג

האוניברסיטה העברית בירושלים
גנטיקה

יעל כהן

האוניברסיטה העברית בירושלים
פיזיקה

אביחי מרמור

אוניברסיטת בר-אילן
מתמטיקה

אביעזר סילברמן

האוניברסיטה העברית בירושלים
מיקרוביולוגיה וגנטיקה מולקולרית

אירועי התוכנית השנתית של מלגות אדמס לזוכי השנה ולבוגרים בשנה החולפת

אירוע פתיחת שנה אקדמית

בחודש נובמבר 2025 השתתפו המלגאים במפגש לרגל פתיחת שנת הפעילות החדשה. במהלך האירוע סיירו המלגאים והבוגרים בשכונת טלביה שבירושלים וכן שמעו הרצאה שנתנה כלים בתחום ה-data story telling ולשימוש בבינה מלאכותית לצורך הצגת מחקריהם.



מלגאי ובוגרי אדמס בסיור בשכונת טלביה בירושלים, נובמבר 2025

כינוס אדמס

בחודש פברואר 2026 נערך כינוס אדמס השנתי, ובו הציגו מלגאי ומלגאיות אדמס מהמחזור העשרים ואחד את מחקריהם המגוונים. בכינוס שמעו המלגאים הרצאה מיוחדת מפי פרופ' מור פרץ מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, בוגר תוכנית מלגות אדמס, וכיום חבר סגל בכיר בבית הספר להנדסת חשמל ומחשבים באוניברסיטת בן-גוריון בנגב ומייסד ומנכ"ל של חברת CaPow. פרופ' פרץ סיפר על המסע האישי שלו למדע ועל המחקר שבו הוא עוסק כיום. מרצה אורח נוסף היה המשפטן פרופ' אריאל פורת, נשיא אוניברסיטת תל אביב וחבר האקדמיה, שנשא הרצאה על פרסונליזציה של המשפט ועל תפקידם של ראשי מוסדות אקדמיים בימים של משבר.



פרופ' מור פרץ נושא את הרצאת האורח בכינוס אדמס השנתי.

סדנאות תקשורת המדע

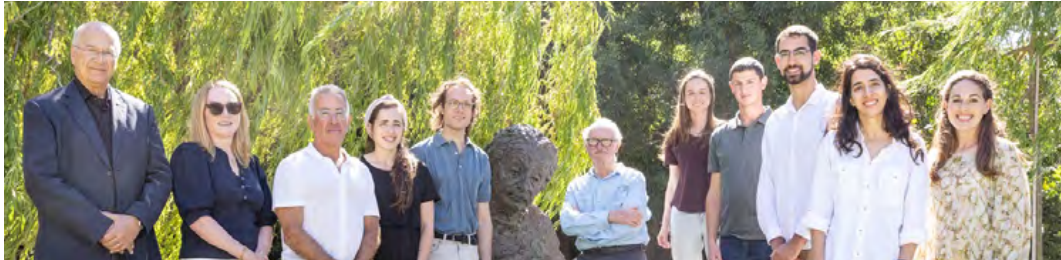
בחודש מאי 2026 השתתפו המלגאים בסדנת תקשורת המדע כחלק מהכשרתם להשתתפותם הפעילה בכינוסים מדעיים בין-לאומיים. בסדנה הוקנו למלגאים כלים שיסייעו להם להציג את מחקרים בכינוסים מקצועיים וגם לפני הקהל הרחב.



מלגאי אדמס ומלגאי תוכנית המלגות ע"ש אליכס דה רוטשילד בסדנת תקשורת המדע, מאי 2026

סמינר אדמס

סמינר אדמס השנתי נערך בחודש יוני 2026, ובו חגגה האקדמיה עשרים ושתיים שנה לתוכנית המלגות בהשתתפות נציג משפחת אדמס מר סילבן אדמס ורעייתו מרגרט, ונשיא האקדמיה פרופ' דוד הראל. הסמינר כלל הרצאות מאת זוכי מלגת אדמס לשנת תשפ"ו ותשפ"ז, טקס הענקת תעודות לזוכים והוקרה לזוכות מלגת רות ארנון לשנת תשפ"ו ותשפ"ז.



מימין: מאירה ברנדווין, מנהלת פרויקטים מיוחדים באקדמיה; מיה שלזינגר; יונתן יונג; אביעזר סילברמן; יעל כהן; פרופ' משה אורן, יו"ר ועדת תוכנית מלגות אדמס; תומר דויד קידר; יעלה פרסקי וייל; מר סילבן אדמס; גב' מרגרט אדמס ופרופ' דוד הראל, נשיא האקדמיה

7.3 < תוכנית מלגות רות ארנון

פרופ' רות ארנון, שכינה בעבר כנשיאת האקדמיה וכיו"ר הוועדה לקידום וייצוג נשים במוסדות להשכלה גבוהה, הקימה בשנת 2016 קרן שנועדה לעודד בוגרות מצטיינות של תוכנית מלגות אדמס לצאת להכשרת בתרדוקטורט בחו"ל. **הקרן מעניקה לבוגרות נבחרות בכל שנה מלגה** בסך 20,000 דולר. את הזכות בוחרת ועדת מלגות אדמס לפי הצטיינותן במחקר. מועצת האקדמיה החליטה להמשיך ולקיים את התוכנית לכבוד פרופ' רות ארנון.

זוכת המלגה לשנת תשפ"ז:**ד"ר דנה בנימין**

אוניברסיטת בר-אילן

חוקרת מיקרוביום ומתמחה באופן שבו

חיידקים משפיעים על בריאות וחולי

**7.4 < תוכנית מלגות ההצטיינות של המועצה להשכלה גבוהה והאקדמיה הלאומית הישראלית למדעים לחוקרי בתרדוקטורט מחו"ל**

בשנת 2018 ייסדה האקדמיה **תוכנית מלגות יוקרתית להבאת בתרדוקטורנטים מצטיינים** במדעי הטבע ובמדעים המדויקים מרחבי העולם לישראל. בזכות שותפות עם המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) הורחבה התוכנית, בשנת 2021, להכללת חוקרים וחוקרות ממדעי הרוח והחברה. מטרות התוכנית הן לחזק את המעבדות המובילות בישראל באמצעות חוקרים מצטיינים ולטוות קשרים מקצועיים ואישיים עם מדענים מצטיינים בתחילת דרכם בשאיפה שיובילו לשיתופי פעולה מחקריים בעתיד. תשפ"ו היא השנה האחרונה לפעילות התוכנית. לאורך שנות פעילות התוכנית בחרה את מלגאיה ועדת שיפוט בראשות חבר האקדמיה פרופ' מרדכי (מוטי) שגב (לרשימת חברי הוועדה ראו להלן בפרק 12 "ועדות האקדמיה").

7.5 < פרס כדור הארץ של פרונטירס Frontiers

פרס כדור הארץ של פרונטירס (Frontiers Planet Prize) נוסד בשנת 2022 בשווייץ על ידי קרן פרונטירס (Frontiers Research Foundation), והוא מוענק לחוקרים ולחוקרות מארצות שונות לאות הוקרה על מחקר שפרסמו בשנתיים הקודמות המקדם קיימות ותורם ליישוב המערכת האקולוגית של כדור הארץ. האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, באמצעות ועדת פרס בראשות פרופ' נגה קרונפלד-שור מאוניברסיטת תל אביב, היא הגוף הרשמי המייצג את ישראל בתחרות היוקרתית. הוועדה הישראלית מעריכה את המועמדים ומגישה עד שלושה מהם לחבר השופטים הבין-לאומי של הקרן. תהליך השיפוט הבין-לאומי בנוי משני שלבים: בחירת זוכה ארצי מהארצות המשתתפות, ולאחר מכן בחירת שלושה זוכים עולמיים. סכום הפרס למצטיינים העולמיים הוא מיליון דולר אמריקאי שנועדו לסייע לקידום מחקרם.

בשנת 2026 זכה בפרס הארצי של פרונטירס:

ד"ר אלון שפון

אוניברסיטת תל אביב



המאמר הזוכה של ד"ר שפון התפרסם בכתב העת המדעי *Proceedings of the National Academy of Sciences*, ונחשף בו כי שינויים צנועים יחסית בדפוסי הצריכה העולמיים של סוכר יכולים להניב רווחים סביבתיים וחברתיים גדולים במיוחד. ממצאים אלה משנים את ההבנה המקובלת באשר לקשר בין תזונה לסביבה ומציעים נקודת מוצא מעשית ולמרבית הצער מוזנחת, לצמצום הלחצים על מערכות כדור הארץ – שינוי אקלים, אובדן מגוון ביולוגי, דלדול מים מתוקים, שינוי שימושי קרקע וזרימות ביוכימיות.

7.6 < פרסי בלוטניק למדענים צעירים ישראלים במדעי החיים, בכימיה ובמדעי הפיזיקה וההנדסה

תוכנית פרסי בלוטניק למדענים צעירים הושקה בישראל בשנת 2017 בשיתוף האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, האקדמיה למדעים של ניו יורק וקרן משפחת בלוטניק. הפרסים מוענקים מדי שנה לשלושה חוקרים צעירים ומבטיחים באוניברסיטאות ישראליות, בשלושה תחומים – מדעי החיים, מדעי הפיזיקה וההנדסה וכימיה – לציון הישגים יוצאי דופן ולעידוד מצוינות, מקוריות וחדשנות. סכום הפרס הוא 100,000 דולר במענק לא מוגבל – אחד הפרסים הגדולים שנוסדו למען חוקרים בתחילת דרכם. ועדת הפרס, המורכבת מחברי האקדמיה וממדענים ידועי שם, בוחנת את המלצות האוניברסיטאות ובוחרת את הזוכים.





מימין: נשיא האקדמיה פרופ' דוד הראל, פרופ' אורי בן־דוד, ד"ר סרגיי סמנוב, פרופ' זבי בנימיני ונשיא ומנכ"ל האקדמיה למדעים של ניו יורק פרופ' ניקולס דירקס. צילום: ערן בארי

אלה זוכי פרסי בלווטניק לחוקרים צעירים בישראל לשנת 2026:

פרופ' אורי בן־דוד | מדעי החיים

המחלקה לגנטיקה של האדם ורפואה חיונית, אוניברסיטת תל אביב

פרופ' זבי בנימיני | מדעי הפיזיקה וההנדסה

המחלקה למדעי הטבע, האוניברסיטה הפתוחה

ד"ר סרגיי סמנוב | כימיה

המחלקה לכימיה מולקולרית ומדע החומרים, מכון ויצמן למדע

בראש הוועדות המדעיות עמדו השנה חברת האקדמיה פרופ' נעמה ברקאי, פרופ' דניאלה גולדפרב ופרופ' מיכאל בן־אור. במועצה המדעית המייעצת (Scientific Advisory Council) חברים בין השאר נשיא האקדמיה פרופ' דוד הראל, הנשיאה לשעבר פרופ' נילי כהן, זוכה פרס נובל וחבר האקדמיה פרופ' אהרן צ'חנובר וחברי אקדמיה נוספים.



פרופ' זבי בנימיני נשוא את הרצאת האורח בסימפוזיום בלווטניק.

זוכי וזוכות הפרס הצטרפו לקהילת זוכי פרסי בלווטניק למדענים צעירים בארצות הברית ובבריטניה, המונה כיום יותר מ־480 זוכים. בחודש יוני 2026 התקיים טקס הענקת הפרס במרכז פרס לשלום ולחדשנות בתל־אביב-יפו. כמו כן ערכה האקדמיה [סימפוזיום מדע](#), והזוכים נשאו בו הרצאות לפני בני נוער מצטיינים מרחבי הארץ. את הרצאת האורח בסימפוזיום נשא פרופ' זבי בנימיני, מהפקולטה לרפואה

באוניברסיטה העברית בירושלים, זוכה פרס בלווטניק במדעי החיים לשנת 2023, בנושא "האם כדאי לנסות למנוע מחלות של הגיל המבוגר על ידי בדיקת עוברים בהפריה חוץ גופית?"

7.7 < הפרס בחקר הקבלה על שם גרשם שלום

הפרס מוענק מטעם האקדמיה מדי ארבע שנים לחוקר או חוקרת מצטיינים בתחום הקבלה על כל תקופותיה וזרמיה. הפרס מוענק למן שנת תשנ"ב (1991) להנצחת זכרו של פרופ' גרשם שלום, אשר היה נשיאה השלישי של האקדמיה ומגדולי חוקרי הקבלה והמיסטיקה בארץ ובעולם. את הזוכה בוחרת ועדת שיפוט הממונה בידי נשיא האקדמיה, ובראשה עומדת סגנית נשיא האקדמיה פרופ' מרגלית פינקלברג (לרשימת חברי הוועדה ראו להלן בפרק 12 "ועדות האקדמיה").

זוכה פרס שלום לשנת 2026:

פרופ' אבישי בר־אשר
האוניברסיטה העברית בירושלים

טקס הענקת הפרס והרצאת הזוכה ייערכו בסוף שנת 2026.

7.8 < מלגות קרן פולקס בישראל

קרן פולקס, שמרכזה בלונדון, מעניקה באמצעות האקדמיה **מלגות המיועדות לתלמידי ותלמידות רפואה** הלומדים גם לקראת תואר שלישי במדעי החיים. המלגות מוענקות מדי שנה לתקופה של עד שלוש שנים. סכום המלגה הוא עד 2,000 לירות סטרלינג לשנה. המועמדים נבחרים בוועדה של האקדמיה, והחלטות הוועדה כפופות לאישור נאמני קרן פולקס בלונדון. יו"ר הוועדה בישראל הוא חבר האקדמיה פרופ' גדעון רכבי (לרשימת חברי הוועדה ראו להלן בפרק 12 "ועדות האקדמיה").

אלה הזוכים במלגות פולקס לשנת תשפ"ז:

תומר פולג
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

מארק קורנוס
האוניברסיטה העברית בירושלים

נועם רטנר
אוניברסיטת תל אביב

טל במברגר
אוניברסיטת תל אביב

דרור בן-רובי
אוניברסיטת תל אביב

רים נעאמנה
האוניברסיטה העברית בירושלים

אלה התלמידים שמלגתם נמשכת משנת תשפ"ו:

נדב אגם מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, **עמית אלעד** מהאוניברסיטה העברית בירושלים, **איתי ארליך** מהטכניון – מכון טכנולוגי לישראל, **דניאל דוים** מהאוניברסיטה העברית בירושלים, **אורי מוסקוביץ** מאוניברסיטת תל אביב, **יסמין נתנאלי** מהאוניברסיטה העברית בירושלים

אלה התלמידים שמלגתם נמשכת משנת תשפ"ה:

ידיד אלגאזי מאוניברסיטת תל אביב, **בנימין אסולין** מהאוניברסיטה העברית בירושלים, **אלישיב צנגן** מהאוניברסיטה העברית בירושלים

אלה התלמידים שמלגתם נמשכת משנת תשפ"ה ומסתיימת בסוף תשפ"ו:

דניאל אוסטרובסקי מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, **ארז ברמן** מהאוניברסיטה העברית בירושלים, **מבשרת כהן** מהאוניברסיטה העברית בירושלים

אלה התלמידים שמלגתם נמשכת משנת תשפ"ד ומסתיימת בסוף תשפ"ו:

מאיה זיו-אגם מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, **עדי חובב (ליקסנברג)** מהאוניברסיטה העברית בירושלים, **מיכל נבון** מאוניברסיטת תל אביב, **סיוון קיז'נר** מהאוניברסיטה העברית בירושלים, **עמית רימון** מהאוניברסיטה העברית בירושלים

